

Pytania z webinarium dla szpitali zorganizowanego przez GS1 Polska i Krajową Organizację Weryfikacji Autentyczności Leków w dniu 27 listopada br. wraz z odpowiedziami

1. Czy poprzez skanowanie leku rozumiemy weryfikację leku czy jest prawdziwy czy otwarcie leku?

Skanowanie oznacza porównanie danych zawartych w kodzie kreskowym z danymi w systemie bazodanowym.

2. Czy w aptece szpitalnej możemy zeskanować i zweryfikować w systemie KOWAL towar podczas przyjmowania go do apteki?

Moment weryfikacji produktów leczniczych w aptece należy do decyzji osób zarządzających i może być przeprowadzony w dowolnie wybranym momencie.

3. Co ze starymi opakowaniami, które nie mają jeszcze unikalnego kodu, ale ich data ważności jeszcze się nie kończy?

Przedstawiona sytuacja została opisana w art. 48 Rozporządzenia Delegowanego 2016/161, który dopuszcza, że produkty zwolnione do obrotu przed 9 lutego 2019 r. mogą pozostać na rynku, o ile nie podlegają przepakowaniu, do końca daty ich ważności.

4. Czy oddziały będą też skanować leki czy tylko apteka szpitalna?

Dla celów weryfikacji skanowanie będzie miało miejsce tylko raz. Wybór miejsca zależy od przyjętego modelu biznesowego w danym podmiocie. Natomiast dla innych celów, np. rejestracji kompletacji, wydania, itp. Skanowanie będzie mogło mieć miejsce wielokrotnie.

5. Kiedy najlepiej dokonać weryfikacji?

Jest kilka kryteriów wyboru miejsca skanowania, np. wolumen dostaw, organizacja pracy apteki, stosowanie technik odczytu kodów kreskowych, itp. Wybór miejsca pozostaje w gestii danego podmiotu.

6. Czy skanery posiadają pamięć?

Skanery nie posiadają pamięci. Pamięć mogą posiadać terminale, które również mogą być wykorzystywane do weryfikacji leków.

7. Czy skanowanie w Aptece ma jakiś wpływ na ewentualne zwroty z oddziału?

Zmiana statusu w bazie danych może mieć miejsce w ciągu maksymalnie 10 dni od momentu wydania produktu leczniczego i zmiany jego statusu na „nieaktywny”. Tę kwestię również należy wziąć pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o miejscu skanowania w celu wydania produktu leczniczego z bazy.

8. Czy zwrócony lek do apteki otwartej lub zwrot z apteki szpitalnej do dostawcy wymusza ponowne skanowanie towaru aby zwrócić numer do systemu?

Proces zwrotu produktów leczniczych regulują obecnie obowiązujące przepisy. System weryfikacji ogranicza zwrot wydanych produktów w ramach 10 dni od zmiany statusu leku na „wydany”.

9. Czy będzie możliwość skanowania opakowań zbiorczych?

Baza danych nie wspiera takiego rozwiązania. Natomiast rozporządzenie delegowane dopuszcza taką opcję w przypadku hurtowników lub dostaw do szpitala. Zaleca się, aby opakowania pośrednie zbiorcze były znakowane etykietą logistyczną GS1, a informacje na temat szczegółowej zawartości opakowań przekazywane w dokumencie elektronicznym. Niemniej jednak przy wydaniu leku pacjentowi lub zwrotach należy zeskanować kod z opakowania jednostkowego.

10. Co w razie awarii i braku połączenia z bazą? Czy można w takim wypadku wydać lek bez skanowania?

System przewiduje asynchroniczne przesyłanie danych, co oznacza, że w przypadku braku połączenia oprogramowania z systemem PLMVS, zeskanowane dane zostają zapisane i po ponownym połączeniu z internetem przesłane do systemu. Działania jakie należy podjąć opisuje art. 29 Rozporządzenia Delegowanego 2016/161.

11. Co z działami farmacji szpitalnej nie wszystkie mają oprogramowanie, w jaki sposób przygotować taki dział gdzie dla jednego łóżka wydawane są 3-5 leków w miesiącu?

Wszystkie osoby uprawnione lub upoważnione do wydawania produktów leczniczych pacjentom są zobowiązane do przestrzegania obowiązku weryfikacji od 9 lutego 2019r. Obecnie na rynku znajdują się propozycje typu „stand alone” (samodzielnie działające narzędzia wraz z oprogramowaniem), które umożliwią weryfikację i wydanie produktów leczniczych. Lista dostawców, którzy oferują podobne rozwiązania i zostały one dopuszczone przez Fundację KOWAL po przeprowadzeniu testów, znajduje się na stronie Fundacji w zakładce „Użytkownicy Końcowi”.

12. Oczywiście skanery są najbezpieczniejsze, jednak czy teoretycznie możliwe jest wprowadzenie ręcznie kodu do systemu?

Rozporządzenie Delegowane 2016/161 przewiduje korzystanie z rozwiązania WEB GUI jednak wyłącznie w sytuacji, kiedy własne oprogramowanie Użytkownika uległo awarii, patrz art. 35 lit. i pkt. (i).

13. Czy kody zbiorcze będą na opakowaniach zbiorczych dużych (kartonach) oraz na opakowaniach zbiorczych pośrednich (zgrzewki w kartonach)?

Kod zbiorcze mogą być wprowadzane zarówno na kartony, jak i zgrzewki w kartonach. Wszystko zależy od specyfiki pakowania produktów.

14. Czy wymagana jest integracja z dotychczasowym oprogramowaniem magazynowym apteki w którym będzie pole potwierdzające sprawdzenie autentyczności leku w systemie KOWAL?

Nie jest to wymagane, ale zalecane. Pełna integracja pozwala na osiągnięcie daleko idących korzyści i usprawnień w szpitalnych procesach związanych z dystrybucją leków.

15. Co powinny zrobić apteki otwarte, w przypadku kiedy zgłoszą już otwarcie leku, a lek zostaje wstrzymany?

Apteki w takiej sytuacji powinny postępować zgodnie z dotychczas obowiązującymi wymogami.

16. Czy musimy przechowywać potwierdzenia autentyczności?

System PLMVS zachowuje informacje o poszczególnych transakcjach zrealizowanych w danej lokalizacji.

17. Czy w bazie danych odpowiadającym rekordom leku wymagana jest kolumna "czy zweryfikowany"?

Nie ma takiego wymogu.

18. Czy lek wystarczy tylko sprawdzić w bazie KOWAL bez zwrotu do lokalnej bazy?

Tak.

19. Czy podczas skanowania leku aby potwierdzić jego autentyczność, wysyłane są dane podmiotu skanującego?

Przy skanowaniu produktu leczniczego, niezależnie czy jego status ulega zmianie czy nie, dane dotyczące danego działania wykonywanego przez Użytkownika Końcowego są zapisywane w tzw. „ścieżce audytu” o czym mówi szerzej art. 35 ust.1 lit. g Rozporządzenia Delegowanego 2016/161.

20. Czy za połączenie się do bazy KOWAL pobierana jest opłata?

Podłączenie się do systemu PLMVS jest bezpłatne. Fundacja bezpłatnie udostępnia również specyfikację techniczną niezbędną do przygotowania własnego oprogramowania do podłączenia z systemem PLMVS, dostępną po zalogowaniu na dedykowany portal: <https://www.sws-nmvs.eu/register>

21. Co w przypadku wycofania leku przez GIF, jeśli oddział szpitalny zwraca lek do apteki po 10 dniach od zeskanowania i jest konieczność zwrotu do hurtowni po 10 dniach?

Leki są zwracane na dotychczasowych zasadach zgodnie z obecnie obowiązującymi regulacjami.

22. Czy jest możliwość dofinansowania kosztów wprowadzenia tego systemu?

Rozporządzenie Delegowane nie przewiduje finansowania lub dofinansowania dla użytkowników końcowych w ramach wdrażania systemu weryfikacji.

23. Czy trzeba wykupić jakiś dodatkowy program, który łączy z baza KOWAL w sposób automatyczny?

Preferowanym rozwiązaniem jest integracja obecnie używanego oprogramowania użytkownika z systemem PLMVS, która co do zasady ma pracować w tle. Nie ma wymogu, aby korzystać z dodatkowych programów czy aplikacji. Można skorzystać z sił informatycznych szpitala lub oferty firmy zewnętrznej.

24. Czy trwają jakieś prace nad białą i czarną listami w polskim systemie prawnym?

Lista jest wspólna dla całej UE i stanowi załącznik do rozporządzenia.

25. Jak będzie wyglądał zwrot leków do hurtowni?

Zwrot leków do hurtowni opisują obecnie obowiązujące przepisy. Otrzymując zwracane leki hurtownia jest zobowiązana do zweryfikowania autentyczności takiego leku.

26. Czy art. 23 rozporządzenia delegowanego będzie "uruchomiony" w polskim prawodawstwie?

Decyzja o wdrożeniu zapisów art. 23 Rozporządzenia Delegowanego zależy od decyzji lokalnych władz w danym kraju. Do chwili obecnej polski regulator nie wydał decyzji w tej kwestii.

27. Regulacje prawne dopuszczają na wniosek np. KOWAL , zwolnienie szpitali z weryfikacji i przeniesienie na dostawcę. Czy przewiduje się takie rozwiązanie, ze względu na krótki okres na wdrożenie systemu w szpitalach?

Żadne z obecnie obowiązujących regulacji prawnych nie upoważniają Fundacji KOWAL do zwalniania któregośkolwiek użytkownika z obowiązku weryfikacji serializowanych produktów leczniczych obowiązującego od 9 lutego 2019 roku. Rozporządzenie Delegowane 2016/161 weszło w życie w październiku 2015 roku i od tego momentu podmioty zobowiązane do weryfikacji leków miały czas na rozpoczęcie odpowiednich przygotowań.

28. Co będzie jak omyłkowo nie zaskakujemy jakiejś partii leku?

Będzie istniała możliwość zmiany statusu leku w bazie danych.

29. Czy NMVS udostępni listę leków (GTIN) podlegających weryfikacji?

Rozporządzenie Delegowane wskazuje w art. 43 na możliwość przekazania przez właściwe organy lokalne informacji o produktach leczniczych podlegających serializacji.

30. Jaki jest realny czas wprowadzenia dyrektywy w życie? Z tego co słyszę obecny stan zaawansowania nie wskazuje na to, żeby była wprowadzona do 9.02.2019.

Rozporządzenie Delegowane weszło w życie w październiku 2015 r. natomiast zapisy rozporządzenie stosuje się od 9 lutego 2019r. Istnieje ryzyko, że podmioty, które dotąd nie podjęły żadnej aktywności nie dotrzymają terminu. Należy zadbać o to, aby jak najwięcej prac wykonać w okresie poprzedzającym nastanie obowiązku weryfikacji podmiotów leczniczych.

31. Co ma zrobić typowy szpital powiatowy aby dostosować się do obowiązku skanowania. Co gdzie i jak się zalogować? Czy i co trzeba zakupić?

Działania są następujące: integracja z krajową bazą, zakup czytników kodów GS1 DataMatrix i wybór miejsca skanowania. Dodatkowe informacje znajdują Państwo na stronie Fundacji KOWAL www.nmvo.pl.

32. Czy certyfikat dostępu będzie przypisany do jednostki(szpital/apteka) czy też do osoby uprawnionej?

Dostępy dla użytkowników końcowych będą nadawane na podstawie informacji otrzymanych z CSIOZ i powiązanych z lokalizacją danego podmiotu.

33. Co w sytuacji jak nie ma integracji systemu komputerowego aptecznego? Czy wtedy poprzez stronę www i wpisywanie danych ręcznie?

Rozporządzenie Delegowane zaleca integrację oprogramowania użytkownika końcowego z systemem PLMVS. Natomiast jeżeli użytkownik np.: nie posiada systemu, który mógłby zostać zintegrowany, może skorzystać z oprogramowania/aplikacji dedykowanych FMD dostępnych na rynku. Listę dostawców, którzy posiadają oprogramowanie dopuszczone przez Fundację KOWAL do połączenia z PLMVS można znaleźć na stronie Fundacji KOWAL w zakładce „użytkownicy końcowi”.

Opracowanie:

Iwona McManus – Krajowa Organizacja Weryfikacji Autentyczności Leków

Anna Gawrońska – Instytut Logistyki i Magazynowania

W przypadku pytań, prosimy o kontakt.